

Liten handbok för djurhem

djurskyddet
SVERIGE

Att starta djurhem

Fundera på hur ni vill arbeta med ert djurhem. Kan ni arbeta med alla slags djur? Ska ni inrikta er på bara katter eller kanske bara hundar? För vilda djur och en del andra typer av djur behövs särskilt tillstånd. Har ni tid, ork och kompetens för att driva ett djurhem?

Sök tillstånd

Börja med att söka tillstånd för er verksamhet och lokal. Länsstyrelsen är de som ger tillstånd samt bedömer om lokalen är lämplig för att bedriva ett djurhem. Ta reda på vad lagen kräver för att bedriva djurhem och tänk igenom följande:

- Ingår el och vatten i lokalen?
- Är lokalen trygg för djuren?
- Finns jordfelsbrytare?
- Finns det larm eller ska vi skaffa det?
- Hur är området runt omkring? Finns det risk för stökigheter på nätterna utanför lokalen som kan störa djuren?
- Är det mycket trafik utanför?
- Finns det parkering till personal och besökare?
- Hur är det med vatten och avlopp?
- Finns det tillräcklig ventilation?
- Är ljuset och luften bra?
- Hur många djur får vistas på ytan?
- Ska djuren vistas i boxar eller i rum?

Ha i åtanke hur länge ni har tillgång till er lokal och tänk framåt. Snabbare än ni tror kan ni ha växt ur lokalen och då måste ni kanske snart börja om igen.

Sprid att ni behöver hjälp

Sprid att ni ska starta ett djurhem. Ni kommer behöva volontärer, chaufförer som hjälper till att köra djur till veterinären och arbetskraft vid byggnation, så som snickare, målare och rörmokare. Kolla med släktingar, grannar och pensionärer om de vill hjälpa till. Om det finns ett gymnasium med bygginriktning i närheten kan ni höra efter om de är i behov av ett projektarbete.

Ni kommer att behöva möbler, dammsugare, handdukar, klösmöbler, transportburar, städmaterial, kattsand, foder med mera. Sätt in annonser i tidningar, på anslagstavlor och på internet om att ni gärna tar emot allt som kan tänkas behövas. Sätt upp lappar hos veterinären att ni kommer starta ett djurhem. Ta kontakt med lokal media när ni vet vilket datum ni kommer att öppna.

Ta kontakt med andra djurhem för att få tips och råd inför er start.

Personal & volontärer

Det är viktigt att ni från början utser en person som är huvudansvarig för djurhemmet. Om ni har möjlighet att anställa personal är det er förenings styrelse som är personalens arbetsgivare. Mer information om hur man driver en förening och vad styrelsen har för uppgift finns i Djurskyddet Sveriges riktlinjer för hur man startar en förening.

Viktigt med många volontärer

Ni kommer att behöva många som kan hjälpa till på djurhemmet redan från början. Sprid att ni söker volontärer. Alla volontärer kanske inte vill sköta om djuren, men det finns mycket annat att göra. Exempelvis att arrangera en loppis eller hjälpa till med att skriva texter till olika dokument som behövs på djurhemmet.

Ibland kan det vara svårt att hitta volontärer. Ta kontakt med arbetsförmedlingen - kanske kan de hjälpa till att hitta någon som behöver arbetsträna eller kan bli anställd med lönebidrag eller liknande. Hör även efter med naturbruks- eller djurgymnasium om de har elever som är intresserade av att hjälpa till.

Var rädd om volontärerna och visa uppskattning! Utan ideella arbetare skulle det inte finnas några djurhem. Tänk på att de ställer upp trots egna arbeten, familjer etcetera. Tänk också på att djuren kräver skötsel även på obekväma arbetstider och under jul, påsk och nyår. Planeringen kan bli svår eftersom det ofta händer något oväntat. Ibland krävs nattvak.

Fördela arbetet

Se till att fördela arbetet så att det blir så effektivt som möjligt. Ni kan till exempel ge volontärerna olika ansvarsområden. Några förslag på ansvarsområden är foderansvarig, veterinäransvarig, markandsföringsansvarig, sponsoransvarig, aktivitetsansvarig och hemsidesansvarig. Utse också någon som kan vara föreningens ansikte utåt och ansvara för kontakter med media. Det är viktigt att den här personen är medveten om hur ni som förening vill framställas utåt.

Utbildning och riktlinjer

Länsstyrelsen kräver att du som driver ett katthem kan visa att du har kunskap om kattens beteende, vård och behov. Driver du ett hundhem måste du ha ett särskilt utbildningsbevis. Det kan vara bra att ha en utbildning för all personal och att sätta upp riktlinjer för hur ni ska arbeta. Bjud in veterinärer och/eller foderleverantörer som kan hjälpa till med en utbildning eller kolla om det finns något studieförbund som ni kan samarbeta med. Ibland anordnar djuraffärer och veterinärkliniker kurser där man kan få vara med. Även katt- och hundföreningar brukar ha kurser som kan vara av intresse för er.

Karantän

Alla djur som kommer till djurhemmet ska hållas avskilda från andra djur i en karantänavdelning den första tiden. Om det är möjligt bör även nyanlända djur undersökas av veterinär samma dag eller nästföljande.

Viktigt med smittskydd

Det är bra om karantänavdelningen är i en separat byggnad eller om det finns en sluss mellan den och själva djurstallet. I karantän är smittskydd och kunskap väldigt viktigt.

I karantän ska boxarna vara avdelade med hela väggar så att djuren inte kan komma i direktkontakt med varandra. Om djur inkommer från samma ställe kan de eventuellt dela box, men i huvudsak ska man aldrig blanda okända djur med varandra i karantän med tanke på smittorisken.

Karantäntid för katter - minst 14 dagar

I karantän ska katter undersökas för öronskabb och eventuell ohyra och de bör avmaskas. Katter som gått ute har oftast ätit möss, råttor och fåglar. Katter ska även vaccineras mot kattpest och snuva. För att de ska bli fullvaccinerade krävs en revaccinering efter 3-4 veckor från det att första sprutan togs. Katter bör vara i karantän minst 14 dagar, men man bör också ta hänsyn till kattens status samt temperament.

Information om djuren

På varje boxdörr i karantän ska det finnas en tavla med information om djuret: Namn, ankomstdatum, vaccinationshistoria, medicinering och eventuell sjukdom/smitta. Samt om djuret är lätthanterligt eller aggressivt. Detta är mycket viktig information för personalen som ska sköta djuren.

Håll god hygien

I karantänavdelningen ska det finnas separat städutrustning till varje box. God hygien är väldigt viktig i karantän. Personalen ska byta skor eller kliva på en virkonmatta innan de går in i karantänavdelning. Se till att det finns ombyte/rockar, engångshandskar, skyddshandskar (för svårhanterliga djur), munskydd och hårhätta. Handsprit, fästingplockare, termometer och tops ska också finnas nära till hands.

Det ska vara lättstädat i karantän och allt som finns där inne ska vara enkelt att sanera. Virkon och Desidos är bra städmaterial (Läs igenom bipack-sedel på dessa medel). Katter tål inte blöt virkon. Var varsam med hanteringen och använd handskar.

Använd gärna äldre klösmöbler, tyger och filter som du sedan kan kasta efter karantäntidens slut.

Besökare och djurspekulanter får inte ha tillträde till karantän.

Figo

Syskonen Figo och
in för omplacering när
Mera info kommer...

Försäljning & försäkring

För att undvika missförstånd och konflikter mellan er och köpare är det viktigt att ha rutiner för försäljningen av djur. Det är också viktigt att se över säkerhetsrutiner och vilka försäkringar ni behöver.

Avmaska, vaccinera, kastrera och id-märk

Katter och hundar bör vara avmaskade, vaccinerade, kastrerade och id-märkta vid försäljning. Fundera på hur ni gör vid försäljning av kattungar och hundvalpar. Ska ni till exempel bekosta kastrering då kattungen uppnått rätt ålder?

Skriv kontrakt

Skriv kontrakt med köparen. Ta ställning till hur ni ska göra om köparen blir allergisk eller av andra skäl inte kan behålla djuret. Ska ni i så fall ta tillbaka det? Kontraktet ska innehålla köparens namn, adress, telefonnummer och personnummer, samt djurets namn och eventuella registreringsnummer. Kontraktet ska skrivas under av båda parter tillsammans med ort och datum.

Vissa djurhem har så kallade "svarta listor" eller liknande över folk som har djurförbud eller som av någon anledning är olämpliga som djurägare. Kolla med länsstyrelsen om det finns misstankar mot köparen.

Om ni arbetar med stödhem/jourhem bör ni också skriva kontrakt med dem. Klargör vad ni som djurhem står för, exempelvis sand, foder,

klösmöbler, bäddar och kattlåda. Vem står för resor till veterinären, djurhemmet eller stödhemmet/jourhemmet? Vad händer om djuret river sönder tapet eller kissar i möbler? Vad händer om djuret får med sig smitta? Vem bekostar behandlingar? Vem ansvarar för besök av djuret hos stödhemmet/jourhemmet respektive försäljningen? Det är frågor som bör besvaras i kontraktet ni skriver med stödhemmet/jourhemmet.

Försäkringar och säkerhetsrutiner

Djurhemslokalen bör vara försäkrad och brandlarm och brandsläckare måste finnas. Bjud in brandkåren för tips och råd om var det är lämpligt att placera brandsläckare, hur ni ska agera vid en eventuell brand etcetera. Se till att även ha en brandgenomgång där alla volontärer är med. Tänk igenom lokalens evakueringsmöjligheter. Är burarna placerade nära ytterdörren så att ni kan få ut djuren? Finns det ficklampor och vet alla var de finns om det blir strömavbrott?

Djuren och personalen ska vara försäkrade. Se till att personalen kan hantera skadesituationer, exempelvis om någon blir biten eller om ett djur blir skadat eller sjukt. Det ska också vara tydligt vem personalen ska ringa om man måste avbryta eller inte kan ta ett arbetspass.

Se till att det finns en lista på djurhemmet med viktiga telefonnummer, till exempel till polis, brandkår, djurhemsansvarig, sjukhus, veterinär, djursjukhus, djurambulans och volontärer.

Kontaktnät

Det är viktigt för ert djurhem att ha en bra relation med kommunen, länsstyrelsen, polisen, veterinärklinikerna, media och allmänheten. Nedan listas några förslag på hur ni kan skapa kontakt och samarbeta.

Veterinärer: Ta kontakt med era lokala veterinärer och berätta att ni ska starta djurhem. Begär offerter och fråga vad de kan erbjuda. Kan de ge er rabatt? Kan de komma ut till djurhemmet? Hur kan ni samarbeta? Bjud in veterinärerna med personal när ni startar djurhemmet.

Polisen: Ta kontakt med den som är djuransvarig hos polisen och berätta vad ni har för planer. Vissa polisdistrikt vill gärna ha hjälp med att ta hand om omhändertagna djur. Kan ni hjälpa varandra? Kan ni hålla så kallade polisboxar mot ersättning?

Länsstyrelsen: Det är länsstyrelsen som ger tillstånd till att starta djurhem. För att kontrollera att ert djurhem bedrivs på rätt sätt gör länsstyrelsen både anmälda och oanmälda besök. Se till att ha ett bra samarbete med er länsstyrelse. Vid vissa djurärenden kan länsstyrelsen behöva handräckning från ert djurhem.

Press/media: Ta kontakt med era lokala tidningar och berätta om ert arbete. Gör det gärna i samband med någon aktuell händelse som tidningarna kan finna ett nyhetsvärde i. Skicka även pressmeddelanden till tidningarna när ni har någon aktivitet på gång. Fråga om ni kan få

annonsera till ett rabatterat pris. I många tidningar finns det utrymme för så kallade pluggannonser (små lediga utrymmen som tidningen behöver fylla). Fråga om ni kan få ha några stående pluggannonser kostnadsfritt som tidningen kan använda när det finns utrymme över. Kan ni få tidningen att ha en djurbilaga?

Kommunen: På kommunens hemsida kan man ofta skriva i deras kalendarium. Fråga också kommunen om ni har möjlighet att söka olika bidrag. Vissa kommuner betalar ut föreningsbidrag, lokalbidrag och verksamhetsbidrag. Hör också om de har någon fond eller stiftelse som ni kan söka bidrag ifrån.

Hemsida och Facebook: Här kan man nå många helt gratis. Se till att er hemsida och facebookside uppdateras regelbundet, annars slutar folk att gå in och titta. Ta bort information som inte längre är aktuell. Använd dessa kanaler till att sprida information och visa upp er verksamhet. Berätta om djuren som finns på djurhemmet, lägg ut tips och råd om djurhållning, skriv om aktuella djurskyddshändelser med mera.

I övrigt, se till att visa upp er på gator och torg. Berätta om er verksamhet när varje tillfälle ges. Dela med er av er kunskap och erfarenheter. Bjud in folk på visning av djurhemmet. Kom ihåg: Syns man inte så finns man inte!

Tips på hur ni får in pengar till djurhemmet

- **Boxfaddrar:** Uppmana folk att bli boxfaddrar för en kostnad av till exempel 200 kr i månaden per box. De kan betala månads- eller årsvis. Ni kan ha både privatpersoner och företag som faddrar och det kan vara flera faddrar på samma box. Skicka ut information några gånger per år om vem som bor i boxen och bjud in till VIP-kvällar för faddrarna.
- **Medicinjakten:** När djurägare får recept på penicillin eller annan medicin till sina djur ska den ofta bara användas i 7-10 dagar. Det blir då tabletter över som kan skänkas till djurhemmet.
- **Fodertunnor:** Fråga i din lokalbutik om ni får ställa dit en tunna. Skriv följande på tunnan: "Här kan du skänka foder till våra hemlösa katter", samt föreningens namn. I hyllan för djurmat kan du sätta upp en lapp med texten: "Köp även gärna en extra burk och skänk i tunnan utanför kassalinjen." Butiken får merförsäljning, ni får mat! Hör med butiken om ni även kan få sandkartonger som har gått sönder.
- **Familjedag:** Ordna kaninhoppning, häst och vagn, loppis, fika, lotteri, fiskdamm, ansiktsmålning, veterinärens frågehörna, visning av djurhemmet med mera. Annonsera om detta i lokaltidningen. Satsa på en större annons, gärna då tidningen har totaldistribution eftersom ni når fler då. Med denna mix av aktiviteter når ni en bred publik.

- **Loppis:** Ordna bakluckeloppis på gården utanför djurhemmet. Ta betalt av dem som vill vara med, exempelvis 100 kr/ bil.
- **Konstauktion:** Kontakta lokala konstnärer och tigg konst som ni sedan auktionerar ut.
- **Foderinsamling:** Stå till exempel på torget med bössor, information och lotteri. Passa även på att samla in foder inför vintern.
- **Ljusmanifestation:** Under exempelvis Alla helgona helgen kan ni ordna en ljusmanifestation på torget eller annan lämplig plats. Kolla med brandkåren samt kommunen att ni får tillstånd. I vissa kommuner måste man även ha polistillstånd. Sälj ljus (med mässingslock) för till exempel 20 kr styck, sätt på en klisterlapp där man kan skriva djurets namn. Informera innan om att det finns möjlighet att förbetala ett ljus som ni kan tända om personen i fråga inte kan komma.
- **Bössor:** Fråga butiker, frisörer, veterinärer, kattpensionat med flera om ni kan få ha en bössa hos dem.
- **Kalendrar:** Gör en kalender varje år, med fina foton på djur från ert djurhem, information, tips och råd. Är en bra julklapp som säljer. Tänk på att sätta igång arbetet med kalendern i tid så att ni kan börja sälja den i god tid.

- **Veterinärklinik:** Bra samarbete med veterinärklinikerna är viktigt. Kolla om ni kan få burar som folk lämnat kvar då de avlivat sina djur. Be också att få foder med utgående datummärkning. Sätt upp reklam hos veterinärklinikerna om att ni finns.
- **Hemsidan:** Sälj bannerplatser på er hemsida. Ta kontakt med till exempel foderföretag och katt/hundpensionat och fråga om de är intresserade.
- **Cint:** Anmäl ert djurhem till marknadsundersökningsföretaget Cint. Då personer svarar på deras marknadsundersökningar kan de donera till välgörande ändamål.
- **Medlemsvärvning:** Ha en kampanj där alla som värvar en medlem får en trisslott eller liknande.
- **Samarbete:** Fråga företag om profilprodukter att ha till vinster på lotteri. Erbjud dem att vara med när ni har Öppet hus, om de är med och sponsrar annonsen till detta. Kolla med försäkringsbolag som har djurförsäkringar om de vill samarbeta med er. Undersök också samarbeten med djurtidningar - om ni gör reklam för dem och om någon nappar på en prenumeration, kan ni få pengar för det.
- **Kursverksamhet:** Ta kontakt med ett studieförbund och kolla om de kan hjälpa er med utbildning av personal och volontärer. De kan ibland betala för föreläsare, lokalhyra, annonsering, kursmaterial med mera.

Djurskyddet Ådalen passar på att marknadsföra sig på Kattens dag.

Bidrag från Djurskyddet Sverige

Djurhem som är anslutna till Djurskyddet Sverige kan söka bidrag från organisationen för ombyggnation, nybyggnation eller lösa inventarier till djurhemmet. Kontakta Djurskyddet Sveriges kansli för mer information.

Läs mer om djur och djurskydd

Djurskyddet Sverige

www.djurskyddet.se

Jordbruksverket

www.jordbruksverket.se

Länsstyrelsen

www.lansstyrelsen.se

Svenska Kennelklubbens ägarregister för hundar och katter

www.djurid.se

SVERAK - Sveriges Kattklubbars Riksförbund

www.sverak.se

Polisen

www.polisen.se

Vilka är vi?

Djurskyddet Sverige har cirka 12 000 medlemmar och är en av Sveriges största djurskyddsorganisationer. Vi är en rikstäckande organisation med ca 60 anslutna djurskyddsföreningar. Vi har arbetat i över 100 år för att hjälpa djuren.

Vår vision är ett samhälle där människor visar respekt och medkänsla för alla djur. Vi jobbar för att djur ska behandlas väl, oavsett om de lever vilt, hålls för människans sällskap eller föds upp för att bli mat. Alla djur ska ha rätt att utföra sina naturliga beteenden och skyddas från lidande. När djur avlivas eller slaktas ska det ske på ett smärtfritt sätt.

Vi opinionsbildar och påverkar politiker för att förbättra djurskyddslagstiftningen. Vi finns representerade i olika arbetsgrupper och kommittéer samt är en remissinstans åt departement och myndigheter.

Vårt arbete finansieras i huvudsak av medlemsavgifter, arv och gåvor. Djurskyddet Sverige har 90-konto, 90 01 06-6, verksamheten kontrolleras därmed av Svensk Insamlingskontroll.

